

9. วัตถุประสงค์ของการออม

จากการศึกษาในบทที่ 8 เมื่อพิจารณาในแง่ของความนิยมของรูปแบบการออมโดยดูจากความถี่ของรูปแบบที่ผู้มีงานทำเลือก หรือสัดส่วนของมูลค่าการสะสมสินทรัพย์ประเภทต่างๆ เราพบว่า ผู้มีงานทำหรือครัวเรือนส่วนใหญ่เก็บออมหรือสะสมสินทรัพย์ในรูปแบบการถือครองเงินสด หรือไม่ก็ในรูปแบบของเงินฝากธนาคาร ในความเป็นจริง การเก็บออมด้วยรูปแบบดังกล่าวนั้นปราศจากความเสี่ยงหรือความเสี่ยงต่ำในแง่ของความผันผวนของผลตอบแทน อีกทั้งยังมีสภาพคล่องสูง แต่สำหรับผู้ออมจะได้รับผลตอบแทนที่ต่ำด้วย ในบทนี้และบทถัดไป เราจะทำการศึกษาลงไปในรายละเอียดในประเด็นที่ว่า ทำไมผู้มีงานทำหรือครัวเรือนจึงมีแนวโน้มเลือกที่จะออมในรูปแบบของเงินสดหรือเงินฝากธนาคารมากกว่ารูปแบบอื่นๆ โดยเปรียบเทียบการศึกษาจะมุ่งเน้นลงไปในเรื่องของวัตถุประสงค์ของการออม หลักเกณฑ์ในการตัดสินใจออม และรสนิยมและความรู้เกี่ยวกับการออม โดยที่บทนี้จะวิเคราะห์ประเด็นวัตถุประสงค์ของการออม และหลักเกณฑ์ในการเลือกรูปแบบการออม

9.1 วัตถุประสงค์ของการออมในภาพรวม

ในทางทฤษฎี วัตถุประสงค์ของการออมสามารถแบ่งอย่างหยาบได้เป็น 3 ประเภทได้แก่ การออมเพื่อวัตถุประสงค์ตามวงจรชีวิต ซึ่งหมายถึงการออมเพื่อแก้ปัญหาความไม่สอดคล้องระหว่างรายได้กับรายจ่ายของตนในแต่ละช่วงชีวิต ตัวอย่างเช่น การออมเพื่อท่องเที่ยว ซื้อสินค้าประเภทคงทนถาวร การออมเพื่อการแต่งงาน การออมเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย การออมเพื่อการดำรงชีวิตยามชราภาพ เป็นต้น การออมเพื่อความเตรียมพร้อม (Precautionary Saving) ซึ่งหมายถึงการออมเพื่อค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่คาดฝัน เช่น เจ็บป่วย อุบัติเหตุ ภัยพิบัติ การว่างงาน เป็นต้น และสุดท้ายได้แก่ การออมเพื่อให้เป็นมรดกตกทอด (อ้างอิง Horioka C. Y et. Al; 1996) ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ยกวัตถุประสงค์ขึ้นมาทั้งหมด 13 วัตถุประสงค์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

หากพิจารณากลุ่มตัวอย่างที่เก็บออมได้ 1,230 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างเหล่านี้มีวัตถุประสงค์ในการออมที่สำคัญ 5 อันดับแรกคือ เก็บออมไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย หรือเกิดอุบัติเหตุและภัยพิบัติต่างๆ (ร้อยละ 49.7) รองลงมาคือ เก็บไว้ใช้สำหรับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุตรหลาน เช่น ค่าเล่าเรียน การแต่งงานบุตร (ร้อยละ 40.4) เก็บไว้ใช้ในยามชราภาพ (ร้อยละ 39.6) เพื่อใช้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 27.4) และเก็บไว้เป็นมรดกตกทอดให้ลูกหลาน (ร้อยละ 17.1) นอกเหนือจากนี้แสดงข้อมูลในตารางที่ 9-1

จะเห็นได้ว่า วัตถุประสงค์ของการออมของผู้มีงานทำนั้นผสมผสานกันทั้งแบบเพื่อการออมเพื่อวัตถุประสงค์ตามวงจรชีวิต เพื่อความเตรียมพร้อม และเพื่อให้เป็นมรดกตกทอด โดยที่การออมเพื่อความเตรียมพร้อมมีความสำคัญมากที่สุด

ข้อค้นพบ 9.1 - วัตถุประสงค์ในการออมของผู้มั่งงานทำ

- ผู้มั่งงานทำที่สามารถเก็บออมได้คิดเป็นร้อยละ 60.7 มีวัตถุประสงค์ในการออมที่สำคัญ 5 อันดับแรกคือ 1.เก็บออมไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุและภัยพิบัติต่างๆ 2.เก็บไว้ใช้สำหรับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุตรหลาน 3.เก็บไว้ใช้ในยามชราภาพ 4.เก็บไว้เพื่อใช้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ 5.เก็บไว้เป็นมรดกตกทอดให้ลูกหลาน
- วัตถุประสงค์ของการออมของผู้มั่งงานทำนั้นผสมผสานกันทั้งแบบเพื่อการออมเพื่อวัตถุประสงค์ตามวงจรชีวิต เพื่อความเตรียมพร้อม และเพื่อให้เป็นมรดกตกทอด โดยที่การออมเพื่อเตรียมพร้อมมีความสำคัญมากที่สุด

ตารางที่ 9-1 การกระจายความถี่และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการออมและรูปแบบการออม

ตัวแปร	ผู้ที่ตอบว่าใช่		รวม (จำนวน)
	ร้อยละ	จำนวน	
วัตถุประสงค์หลักในการออม (พิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เก็บออมได้)			
เก็บไว้ในยามเจ็บป่วย หรือเกิดอุบัติเหตุและภัยพิบัติต่างๆ	49.7	611	100.0 (1,230)
เก็บไว้ใช้สำหรับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุตรหลาน เช่น ค่าเล่าเรียน การแต่งงานบุตร	40.4	496	100.0 (1,230)
เก็บไว้ในยามชราภาพ	39.6	487	100.0 (1,230)
เพื่อใช้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ	27.4	337	100.0 (1,230)
เก็บไว้เป็นมรดกตกทอดให้ลูกหลาน	17.1	210	100.0 (1,230)
ไม่มีวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจง แต่รู้สึกอุ่นใจเมื่อได้เก็บออม	14.6	180	100.0 (1,230)
เพื่อซื้อสินทรัพย์อื่นๆ	13.8	170	100.0 (1,230)
เก็บไว้สำหรับซื้อที่อยู่อาศัย (รวมถึงที่ดินและการปรับปรุงตกแต่งบ้าน)	11.3	139	100.0 (1,230)
ต้องการดอกเบี้ย	6.2	76	100.0 (1,230)
เพื่อการศึกษาสำหรับตนเอง	4.7	58	100.0 (1,230)
เพื่อเป็นหลักประกันในการกู้ยืมเงิน	4.5	55	100.0 (1,230)
เตรียมการแต่งงานของตนเอง	3.4	42	100.0 (1,230)
วัตถุประสงค์อื่นๆ	2.8	35	100.0 (1,230)

หมายเหตุ: 1. พิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เก็บออมได้ 1,230 คน

2. กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

9.2 วัตถุประสงค์ของการออมในภาพรวมรายกลุ่มอายุ

หากพิจารณาวัตถุประสงค์การออมในภาพรวม (กลุ่มตัวอย่างที่สามารถออมได้ 1,230 คน) จำแนกตามกลุ่มอายุ โดยนำเสนอข้อมูล 3 อันดับแรกที่แต่ละกลุ่มอายุให้ความสำคัญพบว่ากลุ่มอายุ 20-29 ปี ให้ความสำคัญกับการเก็บไว้ใช้ยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุมากที่สุดถึงร้อยละ 40.7 รองลงมาคือเก็บไว้ใช้เป็นทุนในการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 32.7) และเก็บไว้เป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลานร้อยละ 24.7 ส่วนกลุ่มอายุ 30-39 ปี ให้ความสำคัญอันดับแรกกับการเก็บไว้เป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลานร้อยละ 50.6 ซึ่งใกล้เคียงกับการเก็บไว้ใช้ยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุ (ร้อยละ 49.6) และเก็บไว้เพื่อเก็บไว้ใช้ในยามชราภาพ (ร้อยละ 37.5) ในกลุ่มอายุ 40-49 ปี ให้ความสำคัญเช่นเดียวกับกลุ่มอายุ 30-39 ปี คือออมเพื่อใช้ยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุมากที่สุด (ร้อยละ 52.2) รองลงมาคือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลานร้อยละ 48.7 และเก็บไว้เพื่อเก็บไว้ใช้ในยามชราภาพ (ร้อยละ 47.8) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 50-59 ปี ให้ความสำคัญกับการเก็บไว้ใช้ยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุมากที่สุดถึงร้อยละ 58.9 รองลงมาคือเก็บไว้เพื่อเก็บไว้ใช้ในยามชราภาพ (ร้อยละ 56.0) และเก็บไว้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลานร้อยละ 29.8 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ให้ความสำคัญกับการออมเพื่อใช้ในยามชราภาพมากถึงร้อยละ 63.0 รองลงมาคือเก็บไว้ใช้ยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุ (ร้อยละ 61.1) และเพื่อเป็นมรดกตกทอดร้อยละ 37.0

โดยสรุปจะเห็นได้ว่า ไม่ว่ารุ่นอายุใด ผู้มีงานทำให้ให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์การออมเพื่อไว้ในยามเจ็บป่วย หรือเกิดอุบัติเหตุฯลฯ ในลำดับต้นๆ นอกจากนั้น การเก็บออมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลานและการออมเพื่อไว้ในยามชราภาพก็อยู่ในลำดับความสำคัญแรกๆ เหมือนกัน ผลการศึกษาที่น่าสนใจคือ พบว่าต่อวัตถุประสงค์บางประการ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนในการจัดลำดับความสำคัญของแต่ละช่วงอายุ ยกตัวอย่างเช่น วัตถุประสงค์การเก็บออมเพื่อใช้ในยามชราภาพและการออมเพื่อเป็นมรดกตกทอดมีความสำคัญมากขึ้นในกลุ่มรุ่นอายุที่มากขึ้น วัตถุประสงค์การเก็บออมเพื่อเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพจะมีความสำคัญน้อยลงในกลุ่มรุ่นอายุที่มีอายุมากขึ้น การออมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรจะไม่มี ความสำคัญมากในผู้มีงานทำช่วงอายุ 20-29 ปี แต่จะเพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงอายุ 30-39 ปีและค่อยๆ ลดความสำคัญลงตามการเพิ่มขึ้นของอายุ

ตารางที่ 9-2 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่าเก็บออมไว้เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ จำแนกตามอายุ

วัตถุประสงค์ในการเก็บออม	อายุ					รวม
	20-29 ปี	30-39 ปี	40-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	
ข้อ 1 เก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย หรืออุบัติเหตุ	40.7	49.6	52.2	58.9	61.1	50.2
ข้อ 2 เก็บไว้ใช้ในยามชราภาพ	18.6	37.5	47.8	56.0	63.0	40.0
ข้อ 3 เพื่อการศึกษาของตนเอง	11.8	4.7	2.1	0.6	0.0	4.7
ข้อ 4 เพื่อการแต่งงานของบุตร	9.1	3.5	0.9	0.0	1.9	3.4
ข้อ 5 เพื่อใช้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ	32.7	31.9	25.7	18.5	13.0	27.7
ข้อ 6 เพราะต้องการดอกเบี้ยย	5.7	5.9	8.3	4.8	1.9	6.2
ข้อ 7 เป็นหลักประกันในการกู้ยืม	3.0	4.4	5.3	5.4	3.7	4.5
ข้อ 8 เพื่อซื้อที่อยู่อาศัย รวมตกแต่งบ้าน	17.1	14.8	8.6	3.0	1.9	11.4
ข้อ 9 เพื่อซื้อทรัพย์สิน	19.0	16.0	11.8	8.3	5.6	14.0
ข้อ 10 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลาน	24.7	50.6	48.7	29.8	25.9	40.6
ข้อ 11 เป็นมรดกตกทอด	10.6	16.0	18.3	21.4	37.0	17.2
ข้อ 12 รู้สึกอุ่นใจเมื่อได้เก็บออม	21.7	14.8	12.4	11.9	3.7	14.7
ข้อ 13 วัตถุประสงค์อื่นๆ	2.7	3.2	2.7	2.4	3.7	2.8

หมายเหตุ: 1. พิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เก็บออมได้ 1,230 คน

2. กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

9.3 วัตถุประสงค์ของการออมในภาพรวมรายกลุ่มอายุและแรงงาน

หากพิจารณาวัตถุประสงค์การออมเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นแรงงานในระบบที่สามารถออมได้ (จำนวน 588 คน) จำแนกตามกลุ่มอายุ โดยนำเสนอข้อมูล 3 อันดับแรกที่แตกต่างกันตามอายุให้ความสำคัญ จากการศึกษพบว่ากลุ่มอายุ 20-29 ปี ให้ความสำคัญกับการเก็บไว้ใช้ยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุมากที่สุดถึงร้อยละ 37.7 รองลงมาคือเก็บไว้ใช้เป็นทุนในการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 33.3) และรู้สึกอุ่นใจเมื่อได้เก็บออมร้อยละ 23.5 ส่วนกลุ่มอายุ 30-39 ปี ให้ความสำคัญอันดับแรกกับการเก็บไว้ใช้ยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุ (ร้อยละ 49.3) รองลงมาคือเก็บไว้เป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลานร้อยละ 46.5 และเก็บไว้เพื่อเก็บไว้ในยามชราภาพ (ร้อยละ 39.1) ในกลุ่มอายุ 40-49 ปีให้ความสำคัญกับการเก็บออมไว้เพื่อใช้ในยามชราภาพ (ร้อยละ 58.8) รองลงมาคือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลานร้อยละ 48.9 และเพื่อใช้ยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุ (ร้อยละ 48.1) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 50-59 ปี ให้ความสำคัญกับการเก็บไว้เพื่อเก็บไว้ในยามชราภาพ มากที่สุดถึงร้อยละ 66.2 รองลงมาคือ เก็บไว้ใช้ยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุ (ร้อยละ 62.0) และเก็บไว้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลานร้อยละ 39.4 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ให้ความสำคัญกับการเก็บไว้ใช้ยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุมากที่สุดถึงร้อยละ 88.9 รองลงมาคือ ออมเพื่อใช้ในยามชราภาพและเพื่อเป็นมรดกตกทอดในสัดส่วนที่เท่ากัน (ร้อยละ 66.7)

ตารางที่ 9-3 ร้อยละของแรงงานในระบบที่ตอบว่าเก็บออมไว้เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ จำแนกตามอายุ

วัตถุประสงค์ในการเก็บออม	อายุ					รวม
	20-29 ปี	30-39 ปี	40-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	
ข้อ 1 เก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย หรือเกิดอุบัติเหตุและภัยพิบัติต่างๆ	<u>37.7</u>	<u>49.3</u>	<u>48.1</u>	<u>62.0</u>	<u>88.9</u>	<u>48.0</u>
ข้อ 2 เก็บไว้ใช้ในยามชราภาพ	20.4	<u>39.1</u>	<u>58.8</u>	<u>66.2</u>	<u>66.7</u>	<u>42.0</u>
ข้อ 3 เพื่อการศึกษาของตนเอง	16.0	6.0	1.5	1.4	0.0	7.1
ข้อ 4 เพื่อการแต่งงานของบุตร	10.5	3.3	0.8	0.0	0.0	4.3
ข้อ 5 เพื่อใช้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ	<u>33.3</u>	27.9	24.4	15.5	33.3	27.2
ข้อ 6 เพราะต้องการดอกเบี้ย	4.9	6.5	12.2	4.2	11.1	7.1
ข้อ 7 เป็นหลักประกันในการกู้ยืม	3.1	4.2	5.3	5.6	0.0	4.3
ข้อ 8 เพื่อซื้อที่อยู่อาศัย รวมตกแต่งบ้าน	14.2	16.7	11.5	2.8	11.1	13.1
ข้อ 9 เพื่อซื้อทรัพย์สิน	17.9	14.4	19.8	5.6	22.2	15.6
ข้อ 10 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลาน	19.1	<u>46.5</u>	<u>48.9</u>	<u>39.4</u>	22.2	<u>38.3</u>
ข้อ 11 เป็นมรดกตกทอด	6.2	14.9	17.6	25.4	<u>66.7</u>	15.1
ข้อ 12 รู้สึกอุ่นใจเมื่อได้เก็บออม	<u>23.5</u>	15.3	13.7	14.1	11.1	17.0
ข้อ 13 วัตถุประสงค์อื่นๆ	3.1	3.3	3.1	2.8	0.0	3.1

หมายเหตุ: 1. พิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เก็บออมได้ 1,230 คน

2. กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

หากพิจารณาวัตถุประสงค์การออมเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นแรงงานนอกระบบที่สามารถเก็บออมได้ (จำนวน 641 คน) จำแนกตามกลุ่มอายุ จากการศึกษาพบว่ากลุ่มอายุ 20-29 ปี ให้ความสำคัญกับการเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุมากที่สุดถึงร้อยละ 45.5 รองลงมาคือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลาน (ร้อยละ 37.7) และเก็บไว้ใช้เป็นทุนในการประกอบอาชีพร้อยละ 31.7 ส่วนกลุ่มอายุ 30-39 ปี อันดับแรกคือเก็บไว้เป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลาน (ร้อยละ 55.3) รองลงมาคือเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุร้อยละ 50.0 และเก็บไว้ใช้เป็นทุนในการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 40.9) ในกลุ่มอายุ 40-49 ปี ให้ความสำคัญกับการออมเพื่อใช้ในยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุ (ร้อยละ 54.8) รองลงมาคือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลานร้อยละ 48.6 และใช้ในยามชราภาพ (ร้อยละ 40.9) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 50-59 ปี ให้ความสำคัญกับการเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุมากที่สุดถึงร้อยละ 56.7 รองลงมาคือเพื่อเก็บไว้ใช้ในยามชราภาพ (ร้อยละ 48.5) และเก็บไว้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลานร้อยละ 22.7 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ให้ความสำคัญกับการเก็บออมเพื่อใช้ในยามชราภาพมากถึงร้อยละ 62.2 รองลงมาคือออมไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุร้อยละ 55.6 และออมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลาน (ร้อยละ 26.7)

ตารางที่ 9-4 ร้อยละของแรงงานนอกระบบที่ตอบว่าเก็บออมไว้เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ จำแนกตามอายุ

วัตถุประสงค์ในการเก็บออม	อายุ					รวม
	20-29 ปี	30-39 ปี	40-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	
ข้อ 1 เก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย หรือเกิดอุบัติเหตุและภัยพิบัติต่างๆ	45.5	50.0	54.8	56.7	55.6	52.3
ข้อ 2 เก็บไว้ใช้ในยามชราภาพ	15.8	35.8	40.9	48.5	62.2	38.1
ข้อ 3 เพื่อการศึกษาของตนเอง	5.0	3.2	2.4	0.0	0.0	2.5
ข้อ 4 เพื่อการแต่งงานของบุตร	6.9	3.7	1.0	0.0	2.2	2.7
ข้อ 5 เพื่อใช้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ	31.7	36.3	26.4	20.6	8.9	28.1
ข้อ 6 เพราะต้องการดอกเบี้ย	6.9	5.3	5.8	5.2	0.0	5.3
ข้อ 7 เป็นหลักประกันในการกู้ยืม	3.0	4.7	5.3	5.2	4.4	4.7
ข้อ 8 เพื่อซื้อที่อยู่อาศัย รวมตกแต่งบ้าน	21.8	12.6	6.7	3.1	0.0	9.8
ข้อ 9 เพื่อซื้อทรัพย์สิน	20.8	17.9	6.7	10.3	2.2	12.5
ข้อ 10 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลาน	33.7	55.3	48.6	22.7	26.7	42.7
ข้อ 11 เป็นมรดกตกทอด	17.8	17.4	18.8	18.6	31.1	19.0
ข้อ 12 รู้สึกอุ่นใจเมื่อได้เก็บออม	18.8	14.2	11.5	10.3	2.2	12.6
ข้อ 13 วัตถุประสงค์อื่นๆ	2.0	3.2	2.4	2.1	4.4	2.7

หมายเหตุ: 1. พิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เก็บออมได้ 1,230 คน

2. กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

โดยสรุปแล้ว พบว่า ไม่แตกต่างจากภาพรวมเท่าไรนัก กล่าวคือ ไม่ว่าจะเป็นแรงงานในระบบหรือแรงงานนอกระบบ การเก็บออมเพื่อใช้ในยามเจ็บป่วย หรือเกิดอุบัติเหตุ ฯลฯ มีความสำคัญมากที่สุด ในลำดับ 2 3 และ 4 เป็นการออมเพื่อใช้สำหรับค่าใช้จ่ายของบุตรหลาน เพื่อใช้ยามชราภาพ และเพื่อใช้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ โดยที่แรงงานในระบบส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการเก็บไว้ใช้ในยามชราภาพมากกว่า

9.4 วัตถุประสงค์ของการออมรายกลุ่มรายได้

หากพิจารณาวัตถุประสงค์การออมในภาพรวม (กลุ่มตัวอย่างที่ออมได้ 1,230 คน) จำแนกตามกลุ่มรายได้ โดยนำเสนอข้อมูล 3 อันดับแรกที่แต่ละกลุ่มรายได้ให้ความสำคัญจากการศึกษาพบว่าในแต่ละกลุ่มรายได้ให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ 3 อันดับแรกเหมือนกัน เพียงแต่มีการให้น้ำหนักแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มรายได้ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท และผู้มีรายได้อยู่ระหว่าง 50,000-99,999 บาท และ 200,000 บาทขึ้นไป ให้ความสำคัญกับการเก็บไว้ใช้ยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุมากที่สุด รองลงมาคือเก็บออมเพื่อใช้ในยามชราภาพ และออมไว้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลาน

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่าง 3,000-4,999 บาท และ 5,000 -9,999 บาท และ 10,000-14,999 บาท ให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ในการออม 3 อันดับแรกไปในแนวทางเดียวกันคือ อันดับต้นเป็นการออมเพื่อใช้ยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุ รองลงมาคือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลาน และเก็บออมเพื่อใช้ในยามชราภาพ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่าง 15,000-19,999 บาท มีความแตกต่างจะกลุ่มอื่นๆ คือจะให้ความสำคัญกับการออมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลานมากที่สุด (ร้อยละ 52.9) แต่สัดส่วนก็ใกล้เคียงกับการออมเพื่อใช้ยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุที่มีสัดส่วนร้อยละ 51.9 และออมเพื่อใช้ในยามชราภาพมีร้อยละ 45.2 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้อยู่ระหว่าง 20,000-24,999 บาท และ 25,000-49,000 บาท และ 100,000-199,999 บาท จะให้ความสำคัญกับการออมเพื่อใช้ในยามชราภาพเป็นอันดับแรกเหมือนกัน ส่วนลำดับที่ 2 และ 3 มีความแตกต่างกัน ตามข้อมูลที่แสดงไว้ในตารางที่ 9-5

เมื่อทำการพิจารณาวัตถุประสงค์การออมจำแนกตามกลุ่มรายได้ของแต่ละช่วงอายุ พบสัดส่วนที่แตกต่างกันไปตามข้อมูลที่นำเสนอไว้ในตารางที่ 9-6 ถึง 9-10

ข้อค้นพบ 9.2 - วัตถุประสงค์ในการออมกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้มีงานทำ

- **รู้หนอายุ** ไม่ว่ารู้หนอายุใด ผู้มีงานทำจะให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์การออมเพื่อไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุและภัยพิบัติต่างๆ ไว้ในลำดับต้นๆ นอกจากนั้น การเก็บออมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลานและการออมเพื่อไว้ใช้ยามชราภาพก็อยู่ในลำดับความสำคัญแรกๆเช่นกัน
- **แรงงานในระบบ/นอกระบบ** มีงานทำทั้งที่เป็นแรงงานในระบบหรือแรงงานนอกระบบ ให้ความสำคัญกับการเก็บออมเพื่อใช้ในยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุและภัยพิบัติต่างๆมากที่สุด ส่วนในลำดับ 2 3 และ 4 เป็นการออมเพื่อไว้สำหรับค่าใช้จ่ายของบุตรหลาน เพื่อใช้ยามชราภาพ และเพื่อใช้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ
- **แรงงานในระบบซึ่งมีหลักประกันด้านรายได้** ยามชราภาพที่ดี ส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการเก็บไว้ใช้ในยามชราภาพมากกว่าแรงงานนอกระบบ ผลการศึกษานี้สะท้อนให้เห็นความจำเป็นอย่างเร่งด่วนสำหรับรัฐบาลในการสร้างหลักประกันด้านรายได้ยามชราภาพสำหรับแรงงานนอกระบบ
- **ผู้มีงานทำในแต่ละกลุ่มรายได้** ให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ 3 อันดับแรกคล้ายคลึงกันคือ การเก็บออมเพื่อใช้ในยามเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุและภัยพิบัติต่างๆ เก็บออมเพื่อใช้ในยามชราภาพ และออมไว้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลาน เพียงแต่มีการให้น้ำหนักแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มรายได้ (ข้อมูลสอดคล้องกับพิจารณารายกลุ่มอายุ)

ตารางที่ 9-5 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่าเก็บออมไว้เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ จำแนกตามช่วงรายได้ในการประกอบอาชีพหลัก

วัตถุประสงค์ในการเก็บออม	รายได้ในการประกอบอาชีพหลัก										
	ต่ำกว่า 3,000	3,000- 4,999	5,000- 9,999	10,000- 14,999	15,000- 19,999	20,000- 24,999	25,000- 49,999	50,000- 99,999	100,000- 199,999	200,000 บาทขึ้นไป	รวม
ข้อ 1 เก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย หรือเกิดอุบัติเหตุและภัยพิบัติต่างๆ	49.5	61.4	48.6	47.1	51.9	37.9	52.7	59.5	20.0	62.5	49.9
ข้อ 2 เก็บไว้ใช้ในยามชราภาพ	44.3	36.4	34.6	33.5	45.2	44.2	52.7	56.8	50.0	50.0	39.9
ข้อ 3 เพื่อการศึกษาของตนเอง	0.0	3.8	6.1	7.3	4.8	4.2	2.3	2.7	0.0	12.5	4.8
ข้อ 4 เพื่อการแต่งงานของบุตร	1.0	4.5	4.4	4.2	1.0	4.2	2.3	0.0	0.0	12.5	3.5
ข้อ 5 เพื่อใช้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ	19.6	30.3	29.2	28.3	26.0	30.5	19.8	29.7	60.0	37.5	27.6
ข้อ 6 เพราะต้องการดอกเบี้ย	4.1	1.5	5.2	7.9	8.7	6.3	11.5	8.1	0.0	0.0	6.2
ข้อ 7 เป็นหลักประกันในการกู้ยืม	4.1	5.3	5.2	3.7	6.7	4.2	3.1	2.7	0.0	0.0	4.5
ข้อ 8 เพื่อซื้อที่อยู่อาศัย รวมตกแต่งบ้าน	5.2	9.1	13.0	12.6	18.3	11.6	10.7	5.4	0.0	0.0	11.6
ข้อ 9 เพื่อซื้อทรัพย์สิน	5.2	10.6	14.3	17.8	17.3	13.7	16.0	8.1	20.0	12.5	13.9
ข้อ 10 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลาน	35.1	37.9	35.6	41.9	52.9	44.2	43.5	51.4	30.0	50.0	40.3
ข้อ 11 เป็นมรดกตกทอด	18.6	12.9	14.5	15.7	13.5	21.1	26.7	27.0	30.0	25.0	17.2
ข้อ 12 รู้สึกอุ่นใจเมื่อได้เก็บออม	9.3	11.4	17.0	17.8	9.6	12.6	13.0	21.6	20.0	12.5	14.6
ข้อ 13 วัตถุประสงค์อื่นๆ	1.0	3.8	1.2	4.7	3.8	3.2	4.6	2.7	8.3	0.0	2.9

หมายเหตุ: 1. พิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เก็บออมได้ 1,230 คน
ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

2. กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตารางที่ 9-6 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 20-29 ปี ที่ตอบว่าเก็บออมไว้เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ จำแนกตามช่วงรายได้ในการประกอบอาชีพหลัก

วัตถุประสงค์ในการเก็บออม	รายได้ในการประกอบอาชีพหลัก										
	ต่ำกว่า 3,000	3,000- 4,999	5,000- 9,999	10,000- 14,999	15,000- 19,999	20,000- 24,999	25,000- 49,999	50,000- 99,999	100,000- 199,999	200,000 บาทขึ้นไป	รวม
ข้อ 1 เก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย หรือเกิดอุบัติเหตุและภัยพิบัติต่างๆ	22.2	60.9	36.2	43.8	66.7	25.0	53.8	50.0	0.0	0.0	40.7
ข้อ 2 เก็บไว้ใช้ในยามชราภาพ	11.1	21.7	18.1	16.7	44.4	25.0	7.7	25.0	0.0	0.0	18.6
ข้อ 3 เพื่อการศึกษาของตนเอง	0.0	21.7	13.8	12.5	11.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	12.0
ข้อ 4 เพื่อการแต่งงานของบุตร	0.0	21.7	8.0	8.3	11.1	8.3	15.4	0.0	0.0	0.0	9.3
ข้อ 5 เพื่อใช้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ	22.2	47.8	31.2	22.9	44.4	66.7	23.1	50.0	100.0	100.0	33.3
ข้อ 6 เพราะต้องการดอกเบี้ยย	0.0	4.3	4.3	10.4	0.0	8.3	7.7	25.0	0.0	0.0	5.8
ข้อ 7 เป็นหลักประกันในการกู้ยืม	0.0	4.3	2.9	2.1	11.1	0.0	0.0	25.0	0.0	0.0	3.1
ข้อ 8 เพื่อซื้อที่อยู่อาศัย รวมตกแต่งบ้าน	22.2	13.0	17.4	20.8	11.1	16.7	15.4	25.0	0.0	0.0	17.4
ข้อ 9 เพื่อซื้อทรัพย์สิน	11.1	17.4	18.8	20.8	22.2	25.0	15.4	25.0	0.0	0.0	19.0
ข้อ 10 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลาน	33.3	26.1	19.6	31.3	33.3	33.3	15.4	50.0	0.0	0.0	24.0
ข้อ 11 เป็นมรดกตกทอด	22.2	17.4	8.0	12.5	22.2	8.3	7.7	25.0	0.0	0.0	10.9
ข้อ 12 รู้สึกอุ่นใจเมื่อได้เก็บออม	22.2	21.7	21.7	25.0	0.0	16.7	30.8	50.0	0.0	0.0	22.1
ข้อ 13 วัตถุประสงค์อื่นๆ	0.0	4.3	2.2	4.2	0.0	0.0	7.7	0.0	0.0	0.0	2.7

หมายเหตุ: 1. พิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เก็บออมได้ 1,230 คน
ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

2. กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตารางที่ 9-7 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 30-39 ปี ที่ตอบว่าเก็บออมไว้เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ จำแนกตามช่วงรายได้ในการประกอบอาชีพหลัก

วัตถุประสงค์ในการเก็บออม	รายได้ในการประกอบอาชีพหลัก										
	ต่ำกว่า 3,000	3,000- 4,999	5,000- 9,999	10,000- 14,999	15,000- 19,999	20,000- 24,999	25,000- 49,999	50,000- 99,999	100,000- 199,999	200,000 บาทขึ้นไป	รวม
ข้อ 1 เก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย หรือเกิดอุบัติเหตุและภัยพิบัติต่างๆ	38.1	56.3	57.0	48.2	44.9	36.1	40.7	63.6	20.0	66.7	49.5
ข้อ 2 เก็บไว้ใช้ในยามชราภาพ	28.6	28.1	37.0	31.3	42.9	38.9	51.9	45.5	60.0	66.7	37.3
ข้อ 3 เพื่อการศึกษาของตนเอง	0.0	0.0	1.5	8.4	4.1	11.1	7.4	9.1	0.0	33.3	4.7
ข้อ 4 เพื่อการแต่งงานของบุตร	0.0	3.1	3.7	3.6	0.0	8.3	3.7	0.0	0.0	33.3	3.5
ข้อ 5 เพื่อใช้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ	23.8	34.4	32.6	27.7	32.7	30.6	25.9	45.5	60.0	66.7	31.6
ข้อ 6 เพราะต้องการดอกเบี้ย	0.0	3.1	3.7	6.0	12.2	8.3	11.1	0.0	0.0	0.0	5.7
ข้อ 7 เป็นหลักประกันในการกู้ยืม	9.5	0.0	5.9	6.0	2.0	5.6	0.0	0.0	0.0	0.0	4.5
ข้อ 8 เพื่อซื้อที่อยู่อาศัย รวมตกแต่งบ้าน	9.5	18.8	15.6	12.0	22.4	19.4	7.4	9.1	0.0	0.0	14.9
ข้อ 9 เพื่อซื้อทรัพย์สิน	4.8	25.0	14.1	13.3	22.4	16.7	14.8	9.1	40.0	33.3	15.9
ข้อ 10 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลาน	57.1	43.8	49.6	51.8	57.1	58.3	33.3	36.4	40.0	66.7	50.2
ข้อ 11 เป็นมรดกตกทอด	9.5	3.1	17.0	13.3	12.2	25.0	22.2	18.2	60.0	33.3	15.9
ข้อ 12 รู้สึกอุ่นใจเมื่อได้เก็บออม	4.8	12.5	16.3	15.7	12.2	16.7	11.1	27.3	0.0	0.0	14.4
ข้อ 13 วัตถุประสงค์อื่นๆ	0.0	3.1	0.7	6.0	6.1	2.8	3.7	0.0	20.0	0.0	3.2

หมายเหตุ: 1. พิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เก็บออมได้ 1,230 คน
ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

2. กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตารางที่ 9-8 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 40-49 ปี ที่ตอบว่าเก็บออมไว้เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ จำแนกตามช่วงรายได้ในการประกอบอาชีพหลัก

วัตถุประสงค์ในการเก็บออม	รายได้ในการประกอบอาชีพหลัก										
	ต่ำกว่า 3,000	3,000- 4,999	5,000- 9,999	10,000- 14,999	15,000- 19,999	20,000- 24,999	25,000- 49,999	50,000- 99,999	100,000- 199,999	200,000 บาทขึ้นไป	รวม
ข้อ 1 เก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย หรือเกิดอุบัติเหตุและภัยพิบัติต่างๆ	59.4	57.1	51.2	52.6	58.3	37.9	48.1	42.9	0.0	75.0	51.6
ข้อ 2 เก็บไว้ใช้ในยามชราภาพ	62.5	40.5	40.7	52.6	52.8	48.3	50.0	57.1	0.0	50.0	48.1
ข้อ 3 เพื่อการศึกษาของตนเอง	0.0	0.0	4.7	2.6	5.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	2.1
ข้อ 4 เพื่อการแต่งงานของบุตร	0.0	0.0	2.3	2.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.9
ข้อ 5 เพื่อใช้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ	28.1	26.2	30.2	34.2	19.4	17.2	23.1	21.4	50.0	0.0	26.0
ข้อ 6 เพราะต้องการดอกเบี้ย	6.3	0.0	11.6	7.9	8.3	0.0	15.4	14.3	0.0	0.0	8.4
ข้อ 7 เป็นหลักประกันในการกู้ยืม	0.0	7.1	7.0	0.0	13.9	3.4	5.8	0.0	0.0	0.0	5.4
ข้อ 8 เพื่อซื้อที่อยู่อาศัย รวมตกแต่งบ้าน	3.1	4.8	7.0	10.5	16.7	6.9	15.4	0.0	0.0	0.0	8.7
ข้อ 9 เพื่อซื้อทรัพย์สิน	0.0	2.4	12.8	21.1	11.1	10.3	23.1	7.1	0.0	0.0	11.9
ข้อ 10 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลาน	40.6	50.0	45.3	42.1	52.8	44.8	61.5	57.1	0.0	50.0	48.7
ข้อ 11 เป็นมรดกตกทอด	21.9	9.5	17.4	18.4	16.7	17.2	25.0	28.6	0.0	25.0	18.5
ข้อ 12 รู้สึกอุ่นใจเมื่อได้เก็บออม	12.5	7.1	15.1	15.8	11.1	6.9	11.5	14.3	50.0	25.0	12.5
ข้อ 13 วัตถุประสงค์อื่นๆ	0.0	4.8	0.0	2.6	2.8	6.9	3.8	7.1	0.0	0.0	2.7

หมายเหตุ: 1. พิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เก็บออมได้ 1,230 คน
ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

2. กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตารางที่ 9-9 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 50-59 ปี ที่ตอบว่าเก็บออมไว้เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ จำแนกตามช่วงรายได้ในการประกอบอาชีพหลัก

วัตถุประสงค์ในการเก็บออม	รายได้ในการประกอบอาชีพหลัก										
	ต่ำกว่า 3,000	3,000- 4,999	5,000- 9,999	10,000- 14,999	15,000- 19,999	20,000- 24,999	25,000- 49,999	50,000- 99,999	100,000- 199,999	200,000 บาทขึ้นไป	รวม
ข้อ 1 เก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย หรือเกิดอุบัติเหตุและภัยพิบัติต่างๆ	57.1	70.8	56.8	40.0	42.9	43.8	66.7	100.0	50.0	0.0	58.0
ข้อ 2 เก็บไว้ใช้ในยามชราภาพ	42.9	33.3	62.2	45.0	28.6	56.3	80.0	80.0	100.0	0.0	55.6
ข้อ 3 เพื่อการศึกษาของตนเอง	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	3.3	0.0	0.0	0.0	0.6
ข้อ 4 เพื่อการแต่งงานของบุตร	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ข้อ 5 เพื่อใช้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ	9.5	25.0	13.5	30.0	0.0	25.0	6.7	20.0	50.0	0.0	16.7
ข้อ 6 เพราะต้องการดอกเบี้ย	9.5	0.0	0.0	10.0	0.0	12.5	6.7	0.0	0.0	0.0	4.9
ข้อ 7 เป็นหลักประกันในการกู้ยืม	9.5	8.3	5.4	5.0	0.0	6.3	3.3	0.0	0.0	0.0	5.6
ข้อ 8 เพื่อซื้อที่อยู่อาศัย รวมตกแต่งบ้าน	0.0	4.2	5.4	0.0	14.3	0.0	3.3	0.0	0.0	0.0	3.1
ข้อ 9 เพื่อซื้อทรัพย์สิน	14.3	4.2	2.7	25.0	14.3	0.0	6.7	0.0	0.0	0.0	8.0
ข้อ 10 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลาน	19.0	25.0	24.3	25.0	42.9	25.0	40.0	60.0	50.0	0.0	29.0
ข้อ 11 เป็นมรดกตกทอด	14.3	20.8	16.2	30.0	0.0	25.0	26.7	20.0	0.0	0.0	20.4
ข้อ 12 รู้สึกอุ่นใจเมื่อได้เก็บออม	9.5	12.5	8.1	15.0	0.0	12.5	10.0	0.0	50.0	0.0	10.5
ข้อ 13 วัตถุประสงค์อื่นๆ	0.0	4.2	0.0	5.0	0.0	0.0	6.7	0.0	0.0	0.0	2.5

หมายเหตุ: 1. พิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เก็บออมได้ 1,230 คน
ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

2. กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตารางที่ 9-10 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่ตอบว่าเก็บออมไว้เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ จำแนกตามช่วงรายได้ในการประกอบอาชีพหลัก

วัตถุประสงค์ในการเก็บออม	รายได้ในการประกอบอาชีพหลัก										
	ต่ำกว่า 3,000	3,000- 4,999	5,000- 9,999	10,000- 14,999	15,000- 19,999	20,000- 24,999	25,000- 49,999	50,000- 99,999	100,000- 199,999	200,000 บาทขึ้นไป	รวม
ข้อ 1 เก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย หรือเกิดอุบัติเหตุและภัยพิบัติต่างๆ	50.0	72.7	54.5	100.0	66.7	100.0	66.7	50.0	0.0	0.0	61.1
ข้อ 2 เก็บไว้ใช้ในยามชราภาพ	50.0	81.8	72.7	100.0	33.3	100.0	44.4	100.0	0.0	0.0	63.0
ข้อ 3 เพื่อการศึกษาของตนเอง	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ข้อ 4 เพื่อการแต่งงานของบุตร	7.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.9
ข้อ 5 เพื่อใช้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ	7.1	9.1	9.1	100.0	0.0	50.0	22.2	0.0	0.0	0.0	13.0
ข้อ 6 เพราะต้องการดอกเบี้ย	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	11.1	0.0	0.0	0.0	1.9
ข้อ 7 เป็นหลักประกันในการกู้ยืม	0.0	9.1	9.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	3.7
ข้อ 8 เพื่อซื้อที่อยู่อาศัย รวมตกแต่งบ้าน	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	11.1	0.0	0.0	0.0	1.9
ข้อ 9 เพื่อซื้อทรัพย์สิน	0.0	0.0	9.1	0.0	0.0	50.0	11.1	0.0	0.0	0.0	5.6
ข้อ 10 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของบุตรหลาน	14.3	27.3	27.3	100.0	66.7	0.0	22.2	50.0	0.0	0.0	25.9
ข้อ 11 เป็นมรดกตกทอด	28.6	27.3	36.4	0.0	0.0	50.0	77.8	50.0	0.0	0.0	37.0
ข้อ 12 รู้สึกอุ่นใจเมื่อได้เก็บออม	0.0	0.0	9.1	0.0	0.0	0.0	11.1	0.0	0.0	0.0	3.7
ข้อ 13 วัตถุประสงค์อื่นๆ	7.1	0.0	9.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	3.7

หมายเหตุ: 1. พิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เก็บออมได้ 1,230 คน

2. กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

9.5 หลักเกณฑ์การเลือกรูปแบบการออม

สาเหตุอีกประการหนึ่งที่ผู้มั่งคั่งทำนิยามออมเงินในรูปแบบของเงินสดหรือเงินฝากธนาคารได้แก่ หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาเลือกรูปแบบการออม หากพิจารณากลุ่มตัวอย่างที่ทำการเก็บออม 1,230 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ให้ความสำคัญกับหลักเกณฑ์ในการเลือกรูปแบบการออม 4 อันดับแรกดังนี้ อันดับแรกคือถอนหรือฝากได้ง่าย แม้จะออมเงินไว้น้อย (ร้อยละ 42.5) การออมที่คงเงินต้นไว้แน่นอน ไม่สูญหาย (ร้อยละ 38.8) และสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย (ร้อยละ 26.7) อันดับที่สองคือ รูปแบบการออมเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน (ร้อยละ 25.9)

ตารางที่ 9-11 การกระจายความถี่และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหลักเกณฑ์สำคัญในการเลือกรูปแบบการออม

ตัวแปร	ผู้ที่ตอบว่าใช่		รวม (จำนวน)
	ร้อยละ	จำนวน	
อัตราผลตอบแทนในปัจจุบันสูง	14.5	178	100.0 (1,230)
อัตราผลตอบแทนในอนาคตน่าจะสูง	11.9	146	100.0 (1,230)
การออมที่คงเงินต้นไว้แน่นอน ไม่สูญหาย	38.8	477	100.0 (1,230)
รูปแบบการออมเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน	25.9	318	100.0 (1,230)
สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย	26.7	328	100.0 (1,230)
ถอนหรือฝากได้ง่าย แม้จะออมเงินไว้น้อย	42.5	523	100.0 (1,230)
อื่นๆ เช่น ความสะดวกในการใช้บริการ	12.4	152	100.0 (1,230)

หมายเหตุ: 1. พิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เก็บออมได้ 1,230 คน 2. กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ
ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์การออม 3 อันดับแรกที่กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบมากที่สุด โดยทำการพิจารณาในรายกลุ่มอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างอายุ 20-29 ปี 40-49 ปี และ 50-59 ปี ให้ความสำคัญกับเกณฑ์ที่ว่าถอนหรือฝากได้ง่ายแม้จะออมเงินไว้น้อยในสัดส่วนที่มากที่สุด รองลงมาคือการออมที่คงเงินต้นไว้แน่นอน ไม่สูญหาย และหลักเกณฑ์อันดับที่สามคือสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย ส่วนในกลุ่มตัวอย่าง 30-39 ปี พบว่าให้ความสำคัญกับการออมที่คงเงินต้นไว้แน่นอน ไม่สูญหายในสัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 40.9) รองลงมาคือถอนหรือฝากได้ง่าย แม้จะออมเงินไว้น้อย (ร้อยละ 43.5) และเป็นรูปแบบการออมเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน (ร้อยละ 26.9) และหากพิจารณาในกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป พบว่ายังให้ความสำคัญกับการออมที่คงเงินต้นไว้แน่นอน ไม่สูญหายเป็นอันดับแรก (ร้อยละ 37.0) รองลงมาคือรูปแบบการออมเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน (ร้อยละ 33.3) และถอนหรือฝากได้ง่าย แม้จะออมเงินไว้น้อย (ร้อยละ 31.5) ข้อมูลโดยละเอียดแสดงในตารางที่ 9-12

เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์การออม 3 อันดับแรกที่กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบมากที่สุดโดยทำการพิจารณาในรายกลุ่มรายได้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 25,000 บาท ให้ความสำคัญกับเกณฑ์ที่ว่า การถอนหรือฝากได้ง่ายแม้จะออมเงินไว้น้อย และการออมที่คงเงินต้นไว้แน่นอน ไม่สูญหาย และหลักเกณฑ์อันดับที่สามคือสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย ส่วนในกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ตั้งแต่ 25,000 ขึ้นไป พบว่าให้ความสำคัญกับการออมที่คงเงินต้นไว้แน่นอน ไม่สูญหายในสัดส่วนที่สูงเช่นเดียวกับการถอนหรือฝากได้ง่ายแม้จะออมเงินไว้น้อย ข้อมูลโดยละเอียดแสดงในตารางที่ 9-13

ข้อค้นพบ 9.3 - หลักเกณฑ์การเลือกรูปแบบการออมกับอายุและรายได้ของผู้มีงานทำ

- ผู้มีงานทำไม่ว่าวัยใดหรือระดับรายได้เท่าไร จะให้ความสำคัญการเลือกรูปแบบการออม 4 อันดับแรก คือ 1.ถอนหรือฝากได้ง่ายแม้จะออมเงินไว้น้อย 2.การออมที่คงเงินต้นไว้แน่นอน ไม่สูญหาย 3.สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย 4.รูปแบบการออมเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน โดยสรุปก็คือผู้มีงานทำนิยมรูปแบบการออมแบบความเสี่ยงต่ำและผลตอบแทนต่ำ จึงเป็นสาเหตุให้ผู้มีงานทำนิยมออมเงินในรูปแบบของเงินสดหรือเงินฝากธนาคาร
- ผู้มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จะให้ความสำคัญกับรูปแบบการออมที่เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อนเพิ่มเติมเข้ามา สะท้อนให้เห็นว่าอายุที่มากขึ้น ผู้มีงานทำยังนิยมการออมแบบความเสี่ยงต่ำและผลตอบแทนต่ำอยู่
- ผู้มีงานทำที่มีรายได้ต่ำกว่า 25,000 บาท ให้ความสำคัญกับเกณฑ์ที่ว่า การถอนหรือฝากได้ง่ายแม้จะออมเงินไว้น้อย และการออมที่คงเงินต้นไว้แน่นอนไม่สูญหาย และสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่ายเป็นลำดับต้นๆ ผู้มีงานทำที่มีรายได้ตั้งแต่ 25,000 ขึ้นไป จะให้ความสำคัญกับการออมที่คงเงินต้นไว้แน่นอนไม่สูญหาย พอๆกับการถอนหรือฝากได้ง่ายแม้จะออมเงินไว้น้อย

ตารางที่ 9-12 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกรูปแบบการออมตามหลักเกณฑ์ต่างๆ จำแนกตามช่วงอายุ

หลักเกณฑ์ในการออม	อายุ					รวม
	20-29 ปี	30-39 ปี	40-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป	
ข้อ 1 อัตราผลตอบแทนในปัจจุบันสูง	17.1	12.6	15.0	17.3	9.3	14.7
ข้อ 2 อัตราผลตอบแทนในอนาคตน่าจะสูง	12.2	12.6	12.4	13.7	7.4	12.4
ข้อ 3 การออมที่คงเงินต้นไว้แน่นอน ไม่สูญหาย	37.3	44.9	38.9	30.4	37.0	39.3
ข้อ 4 รูปแบบการออมเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน	22.4	26.9	28.0	26.8	33.3	26.5
ข้อ 5 สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย	25.1	26.7	32.2	20.8	24.1	26.9
ข้อ 6 ถอนหรือฝากได้ง่าย แม้จะออมเงินไว้น้อย	46.0	43.5	41.9	46.4	31.5	43.4
ข้อ 7 อื่นๆ เช่น ความสะดวกในการใช้บริการ	9.9	12.1	14.7	14.9	18.5	13.0

หมายเหตุ: 1. พิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เก็บออมได้ 1,230 คน 2. กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ
ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

ตารางที่ 9-13 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกรูปแบบการออมตามหลักเกณฑ์ต่างๆ จำแนกตามช่วงรายได้ต่อเดือนในการประกอบอาชีพหลัก

หลักเกณฑ์ในการออม	รายได้ต่อเดือนในการประกอบอาชีพหลัก										
	ต่ำกว่า 3,000	3,000- 4,999	5,000- 9,999	10,000- 14,999	15,000- 19,999	20,000- 24,999	25,000- 49,999	50,000- 99,999	100,000- 199,999	200,000 บาทขึ้นไป	รวม
ข้อ 1 อัตราผลตอบแทนในปัจจุบันสูง	7.2	12.9	14.3	13.6	18.3	14.7	21.4	21.6	<u>20.0</u>	12.5	14.9
ข้อ 2 อัตราผลตอบแทนในอนาคตน่าจะสูง	3.1	6.8	12.0	12.0	14.4	12.6	20.6	29.7	<u>20.0</u>	12.5	12.5
ข้อ 3 การออมที่คงเงินต้นไว้แน่นอน ไม่สูญหาย	<u>26.8</u>	<u>34.1</u>	<u>37.1</u>	<u>45.0</u>	<u>40.4</u>	<u>44.2</u>	<u>44.3</u>	<u>48.6</u>	<u>30.0</u>	<u>50.0</u>	<u>39.2</u>
ข้อ 4 รูปแบบการออมเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน	<u>25.8</u>	29.5	28.0	24.1	24.0	23.2	<u>27.5</u>	<u>32.4</u>	<u>30.0</u>	12.5	26.7
ข้อ 5 สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย	20.6	<u>32.6</u>	<u>27.0</u>	<u>28.8</u>	<u>29.8</u>	<u>25.3</u>	22.9	24.3	10.0	<u>25.0</u>	<u>26.8</u>
ข้อ 6 ถอนหรือฝากได้ง่าย แม้จะออมเงินไว้น้อย	<u>39.2</u>	<u>39.4</u>	<u>43.5</u>	<u>42.9</u>	<u>54.8</u>	<u>42.1</u>	<u>42.7</u>	<u>40.5</u>	10.0	<u>62.5</u>	<u>43.2</u>
ข้อ 7 อื่นๆ เช่น ความสะดวกในการใช้บริการ	23.7	14.4	12.8	11.5	4.8	10.5	16.8	10.8	0.0	0.0	13.0

หมายเหตุ: 1. พิจารณาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เก็บออมได้ 1,230 คน

2. กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

